

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **A. B.**, nar. ..., bytem T. 1, N. 64, zastoupené M. B., nar. ..., bytem tamtéž, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 5.3.2015 č.j. MPSV-UM/6038/15/4S-MSK, sp. zn. SZ/2996/2014/4S-MSK, o **příspěvku na péči**,

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí **se** pro vady řízení **zrušuje** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 5.3.2015 č.j. MPSV-UM/6038/15/4S-MSK, sp. zn. SZ/2996/2014/4S-MSK žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě ze dne 4.11.2014 č.j.56620/2014/TRI, kterým bylo rozhodnuto poskytovat žalobkyni příspěvek na péči v původní výši 800,- Kč měsíčně

podle ust. § 7 a následujících zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Žalobkyně podala proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu, ve které nesouhlasila s posouzením svého zdravotního stavu posudkovými orgány. Poukázala na rozhodnutí žalovaného, v němž je uvedeno, že dle neurologických vyšetření nemá žádné omezení motoriky horních a dolních končetin a že je schopna zvládat mobilitu i orientaci, zatímco v důsledku dřívějšího lékařského zákroku v souvislosti s onkologickým onemocněním jí byla amputována ruka v nadloktí. Žalobkyně žalovanému vytýkala, že se vůbec nevypořádal s námitkami uvedenými v jejím odvolání. Kromě základních životních potřeb, jejichž nezvládání jí bylo uznáno, nezvládá i další základní životní potřeby a to mobilitu, orientaci, tělesnou hygienu a péči o zdraví. V důsledku ztráty sluchu je výrazně snížena její orientace v jakémkoliv hlučném veřejném prostředí, kde musí využívat přítomnost doprovodu. Pomoci jiných musí využívat i při osobní hygieně, neboť není schopna zvládnout dostatečné mytí celého těla, osušování, rozčesávání a ošetřování nehtů. Následkem operace hlavy v roce 2010 mívá velké výpadky paměti, a proto ji i léky musí být připravovány druhými osobami. Žalobkyně má za to, že splňuje podmínky osoby závislé na pomoci jiné osoby pro II. stupeň.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém písemném vyjádření k podané žalobě ze dne 16.6.2015 poukázal zejména na závěr posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 18.2.2015, podle kterého žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá celkem tři základní životní potřeby a to stravování, oblékání a obouvání a péči o zdraví. Podle tohoto posudku nejde u žalobkyně o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2, písm. b), c), d) zákona o sociálních službách, ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II., III., IV. Jde o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. – lehká závislost. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat celkem 3 nebo 4 základní životní potřeby.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 5.3.2015 č.j. MPSV-UM/6038/15/4S-MSK, sp. zn. SZ/2996/2014/4S-MSK, připojeného správního spisu žalovaného téže spisové značky, správního spisu správního orgánu I. stupně a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s.ř.s., jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (§ 75 s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě zahájil oznámením ze dne 25.7.2014 řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči žalobkyně. Dne 25.7.2014 bylo provedeno správním orgánem I. stupně sociální šetření. Ze záznamu o tomto sociálním šetření krajský soud zjistil, že žalobkyně má amputovanou celou levou horní končetinu a od toho se odvíjí potřeba nejvíce pomoci. Je schopna měnit polohy, ve stoje se musí opírat

o nějakou oporu, je schopna chůze po rovině v domácnosti s oporou o nábytek, venku se pohybuje jen v okolí domku s oporou o jednu francouzskou berli. Schodům se vyhýbá, k lékařům jí vozí autem, autobusem by cestu nezvládla. Občas se jí točí hlava a několikrát již upadla. V roce 2012 prodělala mozkovou příhodu a od té doby se jí zhoršila paměť, hůř mluví. Velmi špatně slyší, na jedno ucho vůbec a na druhém má naslouchadlo. Místem, časem i osobami je žalobkyně relativně orientována. S přípravou stravy jí vypomáhá syn a snacha, oběd jí vaří snacha. Ranní hygienu zvládne, při celkové hygieně potřebuje pomoc při vstupu a výstupu z vany a při mytí hlavy. Rovněž potřebuje pomoc při stříhání nehtů. Obleče si jednoduché oblečení, při oblečení se zapínáním a zipy potřebuje pomoc druhé osoby, stejně tak nezvládne upravit obuv s tkaničkami, boty na nazutí zvládne sama. Problém jí dělají ponožky a punčochy. Zatím zvládne sama i WC, začíná mít problémy s inkontinencí. Léky jí chystá a dává syn, který rovněž dohlíží, zda je užila, neboť žalobkyně není schopna si je nachystat jednou rukou sama. Dne 6.10.2014 byl podán posudek lékaře OSSZ Frýdek-Místek se závěrem, že u žalobkyně jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav po vysoké amputaci levé horní končetiny pro sarkom v roce 1998, po evakuaci SD hematomu roku 2010, gonartrósu bilat., který omezuje fyzické schopnosti a má vliv na sledované úkony životních potřeb. Podle tohoto posudku žalobkyně nezvládá 3 základní životní potřeby a to stravování, oblékání a obouvání a péči o domácnost. Na základě tohoto posudku vydal Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě dne 4.11.2014 rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto žalobkyni příspěvek na péči poskytovat v původní výši 800,- Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala odvolání, o němž rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.

Z obsahu správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že jeho součástí je posudek PK MPSV ČR ze dne 18.2.2015, v němž je uvedena použitá zdravotní dokumentace žalobkyně od praktické lékařky MUDr. Marie Jurnové, záznam ze sociálního šetření ze dne 25.7.2014, lékařský nález praktické lékařky MUDr. Jurnové ze dne 12.9.2014, neurologické vyšetření ze dne 13.8.2014 MUDr. Mrázka a neurologické vyšetření MUDr. Szotkovského ze dne 18.2.2014 a 13.8.2014, ortopedického vyšetření MUDr. Kubálka ze dne 10.11.2014 a ORL vyšetření MUDr. Olejára ze dne 4.4.2014. V diagnostickém souhrnu onemocnění žalobkyně posudková komise uvedla, že se u ní jedná o stav po evakuaci subdurálního hematomu vlevo a sekundární epileptický syndrom, stav po amputaci LHK pro fibrosarkom paže, stav po radio a chemoterapii v 1997, 1998, stav po operaci metastáz v roce 1999, hypertenzi, oboustrannou percepční nedoslýchavost kompenzovanou sluchadlem, stav po bimaleolární zlomenině vlevo v únoru 2011 a o gonarthrosis bilat. gr. III. Posudek dále obsahuje stručné výňatky z jednotlivých lékařských nálezů a zpráv, stručný výňatek ze sociálního šetření ze dne 25.7.2014 a v samotném závěru se v něm uvádí: „*Dle odborných vyšetření, dle nálezu PL je plně orientována, se sluchadlem zvládá i orientaci sluchem. Dle neurologických vyšetření nemá žádné omezení motoriky horních a dolních končetin, je tedy schopna plně zvládat mobilitu i orientaci, při dobré psychice a smyslových funkcích je schopna zvládat i léčebný režim, nad užíváním léků má jen kontrolu. Omezení hybnosti v kolenech je lehké, je tedy schopna zvládnout i celkovou hygienu při použití facilitačních pomůcek. Pro zdravotní omezení nezvládá životní potřeby d), e), j), celkem 3 základní životní potřeby.*“

Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,*
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,*
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,*
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,*
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Krajský soud zhodnocením všech shora uvedených zjištění a skutečností dospěl k závěru, že žalovaný jakožto odvolací správní orgán, rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

V rámci odvolacího řízení, na jehož základě bylo vydáno konečné správní rozhodnutí žalovaného ze dne 5.3.2015, vycházel žalovaný ze stěžejního důkazu a to z posudku

posudkové komise MPSV ČR, který byl vypracován dne 18.2.2015. Jak vyplynulo z posudku posudkové komise, tato uznala žalobkyni osobou závislou na pomoci druhé osoby ve stupni I. (lehká závislost), neboť nezvládá celkem 3 základní životní potřeby a to stravování, oblékání a obouvání a péči o domácnost. Žalobkyně v podaném odvolání ze dne 11.11.2014 však namítala nezvládání dalších základních životních potřeb a to mobilitu, orientaci, tělesnou hygienu a péči o zdraví. Pokud jde o základní životní potřeby mobility a orientace, uvedla v posudku posudková komise, že podle zdravotní dokumentace je žalobkyně plně orientována a že se sluchadlem zvládá i orientaci sluchem. Dále v posudku uvedla, že „dle neurologických vyšetření nemá žádné omezení motoriky horních a dolních končetin a že je tedy schopna plně zvládat mobilitu i orientaci“. Kromě toho, že toto hodnocení pomíjí u žalobkyně stav po amputaci LHK, zcela pomíjí hodnocení zvládání těchto základních životních potřeb podle písm. a) a b) přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. Co se týče zvládání dalších základních životních potřeb a to tělesné hygieny a péče o zdraví, rovněž namítaných v odvolání žalobkyně, pak ani hodnocení těchto základních životních potřeb neodpovídá kritériím uvedeným pod písm. f) a h). Posudková komise v tomto směru toliko uvedla, že „při dobré psychice a smyslových funkcích je žalobkyně schopna zvládat i léčebný režim, nad užíváním léků má jen kontrolu“. Přitom provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky a pomůcky je jedním ze základních kritérií pro hodnocení zvládání této základní životní potřeby. Konstatovala-li posudková komise, že žalobkyně má jen kontrolu nad užíváním léků, pak vyvolává takové hodnocení pochybnost, zda žalobkyně základní životní úkon péči o zdraví zvládá. Pochybnost tohoto hodnocení spatřuje krajský soud také v konstataci, že je léčebný režim schopna žalobkyně zvládat „při dobré psychice a smyslových funkcích“ a čeho je tedy schopna v době psychického stavu špatného. Konečně posudek nereagoval dostatečně ani na hodnocení základní životní potřeby tělesné hygieny, když v tomto směru je v něm uvedeno, že „omezení hybnosti v kolenních kloubech je lehké, je tedy schopna zvládnout i celkovou hygienu při použití facilitačních pomůcek“. Toto hodnocení tedy vůbec nereagovalo na námitku žalobkyně, že vzhledem k vysoké amputaci LHK nezvládá dostatečné mytí celého těla, osušování, rozčesávání, ošetrování nehtů a že v tomto ohledu je odkázána na pomoc druhých osob.

Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, krajský soud neměl možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo dodatečně podrobně odůvodnit jednotlivé žalobní námitky co do zvládání základních životních potřeb žalobkyně a to mobilitu, orientaci, tělesnou hygienu a péči o zdraví, příp. si vyžádat nový posudek jiné posudkové komise.

Za této situace krajskému soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Soud rozhodoval v souladu s ust. § 51 s.ř.s. bez nařízení jednání. Žalovaný v dalším řízení bude povinen odstranit vady řízení, které spočívají v neúplnosti a tím i nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 18.2.2015.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšné žalobkyni v souvislosti s tímto řízením žádné prokazatelné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu právnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 6.11.2015

**Za správnost vyhotovení:
Jana Valošková**

**JUDr. Petr Indráček v.r.
samosoudce**